

10. GAIA. GIZA ESKUBIDEAK

1. GIZA ESKUBIDEEN IBILBIDE HISTORIKOA

- a) Iraultza liberalak eta kantismoa
- b) Giza eskubideen aldeko lehenengo urratsak
- d) Nurembergeko epaiketak
- e) Nazio Batuak eta Gerra ondoko testuingurua
- f) **1948ko Deklarazioa:**

- Erredakzio komitea eta partaideak: Eleanor Roosevelt (Estatu Batuak), R.Cassin (Frantzia), C.Malik (Libano), P.Ch.Chang (Txina), J.Humphrey (Kanada).
- Giza Eskubideen Deklarazioaren zerrenda (30 artikulua)

2. GIZA ESKUBIDEEN DEFENTSARAKO ERAKUNDEAK

- a) **Nazio Batuak** (*United Nations*)
  - Nazio Batuen helburuak
  - Nazio Batuen organoak
- b) **Nazio Batuen Giza Eskubideen Kontseilua** (*Human Rights Council*)
  - Giza Eskubideen Kontseiluaren helburuak
  - Giza Eskubideen Kontseiluaren prozedurak giza eskubideen defentsan:
    1. Aldizkako azterketa unibertsala (*Universal Periodic Review*)
    2. Batzorde Aholku emailea (*Advisory Committee*)
    3. Kexa-prozedura (*Complaint Procedure*)
    4. Prozedura bereziak (*Special Procedures*)

3. GIZA ESKUBIDEEN KONTZEPTUA

Kontzepturaren oinarri filosofikoak:

- a) Gizon-emakumearen duintasuna
- b) Gizon-emakumearen ezaguera eta kontzientzia
- d) Elkarren artean senide legez jokatzeko mandatua

Kontzeptuaren bi ideia nagusi: duintasuna eta botereari ezarritako mugak

4. GIZA ESKUBIDEEN EZAUGARRIAK

Ezaugarri orokorrak

1. Giza Eskubideak “baloreak” dira:
  - a) Ordenamendu juridikoa gidatzen dute
  - b) Funtzio kritikoa egiten dute
  - d) Utopia bat proposatzen dute
2. Giza eskubideen historizidadearen garrantzia

Ezaugarri bereziak

1. Unibertsalak
2. Besterenezinak
3. Preskribaezinak
4. Elkarren mendeko eta zatiezinak

5. GIZA ESKUBIDEEN EREMUKO DOKUMENTUAK

- a) Deklarazioa (*Declaration*)
- b) Gutuna (*Bill*)
- d) Ituna (*Covenant*)
- e) Hitzarmena (*Convention*)

Bestelako terminoak: Protokoloa, Tratatua, Gomendiozko gutuna, Berrespena, Ebazpena.

6. GIZA ESKUBIDEAK ETA ESPAINIAKO KONSTITUZIOA

- EK. 1 Artikulua
- EK. 10 Artikulua

7. GIZA ESKUBIDEEN SAILKAPENA

1. Lehen belaunaldiko Giza Eskubideak: “askatasun eskubideak”: 1948ko Deklarazioa (*Declaration of Human Rights*)
2. Bigarren belaunaldiko Giza Eskubideak: “berdintasun eskubideak”: 1966ko Ituna (*International Covenant*).

3. Hirugarren belaunaldiko Giza Eskubideak: “garapenerako eskubideak”: 1966ko Ituna (*International Covenant*).

8. GIZA ESKUBIDEEN HITZARMENAK

1-Era guztietako Arrazakerizko diskriminazioak ezabatzeko Nazioarteko Hitzarmena (1969) (*The International Convention on the elimination on All Forms of Racial Discrimination (1969)*)

2-Emakumeen aurkako Era guztietako diskriminazioak ezabatzeko Hitzarmena (1981) (*The Convention on the elimination on All Forms of Discrimination Against Women (1981)*)

3-Tortura eta Beste Edozein Tratamendu edo Zehapen Krudel, Ankerra edo Iraingarrien aurkako Hitzarmena (1987) (*The Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (1987)*)

4-Haurren eskubideen gaineko Hitzarmena (1990) (*The Convention on the Rights of The Child (1990)*)

5-Langile Migratzaile Guztiak eta Bere Familien Eskubideak Babesteko Nazioarteko Hitzarmena (2003) (*The International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and their Families (2003)*)

6-Minusbaliotasunak dituzten Pertsonen Eskubideak Babesteko Nazioarteko Hitzarmena (2006) (*The International Convention on the Protection of the Rights of Persons with Disabilities (2006)*)

7-Pertsona Guztiak Desagertze Behartuetatik Babesteko Nazioarteko Hitzarmena (2006) (*The International Convention for the Protection of All persons from Enforced Dissapeareance (2006)*)